

## Hezky jihočesky

V dobách kupónové privatizace si téměř všichni mysleli, že pokud se podnik dostane do rukou západoevropského, příp. amerického nebo japonského investora, tak bude o prosperitu postaráno navěky. V některých případech se to povedlo a to velmi (např. Škoda Auto), v jiných bohužel Češi doplatili na svoji naivitu. Prestiž tehdejších českých výrobků, ve srovnání se zahraniční produkcí, byla velmi nízká. Doba se ale mění. Zvláště citlivé jsou potraviny. Ne vše zahraniční je nyní považováno za lepší a tak si Češi, po aférách se zahraničními potravinami, zavedli národní značku kvalitních potravin pod názvem KLASA. Vraťme se ale ke kupónové privatizaci. Většina tehdejších národních podniků skončila posléze v nadnárodních korporacích, nebo se rozdrobily, případně zanikly. Existují ovšem i příklady, kdy tehdejší management svůj podnik v kupónové privatizaci získal a na tehdejší poměry se astronomicky zadlužil. Dluh splatil produkci podniku a ten zůstal v českých rukách a prosperuje dodnes. Lze se pouze dohadovat, jakým finančním tlakům musí takový úspěšný český podnik permanentně čelit, aby se nerozpustil v nadnárodní korporaci. Snad je v tom i jistá dávka národní hrdosti, že v globalizované České republice, nemusí být generálním ředitelem vždy cizinec. Kromě nacionálního rozměru má věc samozřejmě i výrazné finanční pozadí.

Příklad, který chci zmínit a který si zmínku určitě zaslouží, je příběh jihočeské Madety. Historie firmy vychází z Mlékařského družstva tábořského (1901), které si v roce 1944 nechalo do rejstříku zapsat ochrannou známku MADETA (rozšíření zkratky MDT). Tato známka, spolu s emblémem dojnice v trojúhelníku, byla v roce 1946 zaregistrována i v mezinárodním obchodním rejstříku. Socialistická éra Madety začala v roce 1951, kdy byla znárodněna a začleněna pod Jihočeské mlékárny n.p. v Českých Budějovicích, které kromě Madety sdružovaly ještě pět dalších mlékařských a drůbežářských podniků. Kvalita produkce však socializací neutrpěla a stále platilo, že jihočeské mlékařské výrobky patří mezi nejlepší v republice.

Záhy po sametové revoluci, roku 1991, byla založena státní akciová společnost Jihočeské mlékárny se sídlem v Českých Budějovicích. Generálním ředitelem se stal Ing. Milan Teplý, absolvent VŠCHT Praha. Přišla doba privatizace a o Jihočeské mlékárny měly zájem firmy z Holandska a Francie. Nakonec firma skončila v kupónové privatizaci. Záměrem bylo zprivatizovat firmu jako celek s výrobními závody v Českých Budějovicích, Českém Krumlově, Jindřichově Hradci, Pelhřimově, Plané nad Lužnicí, Řípci, Prachaticích a Strakonících, tak aby byl zachován celý sortiment produkce. Privatizační proces byl složitý a na jeho konci, v roce 2007, jediný vlastník – Ing. Teplý a splacená částka 1 132 000 000 Kč. Podrobnosti o historii firmy a její privatizaci lze nalézt v publikaci Madeta 1902–2012 (cit.<sup>1</sup>).

Není asi mnoho těch, kteří dokáží mít klidné spaní, i když dluží miliardu a se splacením to myslí vážně. To je ale spíše takový můj osobní pocit. Pravdou je, že Čech ve vedení firmy většinou „kope“ za Čechy a to cizinec nedělá. Madeta v Českém Krumlově např. investuje do přebudování historických sklepů pod krumlovským zámekem, původně určených pro zrání sýrů, na kulturní a společenské sály. Malý příklad toho, jak se zisk firmy reinvestuje do zveleboní města. Firmy se zahraničním většinovým podílem zisk vyvážejí a zvelebují za něj svá města. Ekonomové to nazývají důchody z vlastnictví a ročně tak z ČR do zahraničí odcházejí stovky miliard Kč. Já vím, věc je složitější a mnoho domácích firem by bez zahraničního kapitálu nepřežilo. Nicméně, klobouk dolů, pane řediteli Teplý.

Bohumil Kratochvíl

## LITERATURA

1. Madeta 1902–2012. Madeta a.s. České Budějovice 2012.